

Korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman ohjausryhmän kokospöytäkirja

Aika 28.03.2021 klo 12.00–14.00

Paikka Microsoft Teams

Läsnä Jääskeläinen Atte, opetus- ja kulttuuriministeriö (puheenjohtaja)
Eerola Paula, Suomen Akatemia
Heikkinen Erja, opetus- ja kulttuuriministeriö
Hämäläinen Keijo, Jyväskylän yliopisto
Korhonen Jonna, opetus- ja kulttuuriministeriö
Koski Jouni, Laurea-ammattikorkeakoulu
Kykkänen Jani, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
Mielityinen Ida, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Niemelä Ilkka, Aalto-yliopisto
Sippola Anniina, Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry
Syväjärvi Antti, Lapin yliopisto
Vidgrén Mervi, Savonia-ammattikorkeakoulu
Kettunen Pauli, opetus- ja kulttuuriministeriö (sihteeri)

Poissa Lehto Petra, työ- ja elinkeinoministeriö
Nieminen Sanna, valtiovarainministeriö

Asiantuntijat Haapamäki Jukka, opetus- ja kulttuuriministeriö
Karhu Jorma, opetus- ja kulttuuriministeriö
Innola Maija, opetus- ja kulttuuriministeriö
Mäkeläinen Ulla, opetus- ja kulttuuriministeriö
Palonen Maarit, opetus- ja kulttuuriministeriö

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.03.

2 Ajankohtaiset asiat

Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja siitä seuranneen kriisin käsittely ovat vienyt valmistelu-aikaa, eikä aiemmin suunniteltu aikataulu ole siksi pitänyt kaikilta osin. Puheenjohtaja esitteli keskeiset valmistelulinjat (ks. Liite 1, dia 1), joiden mukaan ohjelman työ etenee.

3 Korkeakoulutuksen kokonaiskuva

Jukka Haapamäki esitteli katsauksen korkeakoulutusjärjestelmän nykytilaan ja tavoitteisiin, sisältäen kolme erilaista tulevaisuusnäkökulmaa (ks. Liite 2).

Keskusteltiin nykytilasta ja tulevaisuusnäkökulmista. Erityistä huomiota kiinnitettiin siihen, että työelämä on jo nykyään monissa eri väleissä ja monilla opiskelijoilla läsnä koko opintojen ajan, ei vasta putken päädyssä. Tämä todellisuus toivottiin tulevaisuudessa tulevain huomioiduksi myös polkujen suunnittelussa.

Pohdittiin tutkintojen tehostamisen ja työelämässä tarvittavan laaja-alaisen osaamisen välistä suhdetta: toisaalta tarvitaan yleispäteviä tutkintoja ja osaajia, toisaalta tietyt pätevyysvaatimukset täyttäviä työntekijöitä, jotka pätevöityvät määrätyn tutkinnon suorittamalla. Myös korkeakoulutuksen joustavuuden lisääminen saattaa aiheuttaa haasteita pätevyysvaatimusten kannalta.

Keskusteltiin myös kv-näkökulman huomioimisesta tulevaisuuskeskustelussa. Muun muassa eurooppalaiset yhteistutkinnot ja muu kansainvälinen yhteistyö pitää pystyä huomioimaan tulevaisuudessa sekä suomalaisen korkeakoulujärjestelmän että työelämän ja pätevyyksien kannalta.

Esiin nostettiin myös ajatus siitä, pitäisikö duaalimallin purkamisen olla yksi tulevaisuuskenaarioista.

4 Koulutusvastuujärjestelmän uudistaminen

Käsiteltiin koulutusvastuujärjestelmän uudistaminen asialistasta poiketen ennen jatkuvan oppimisen strategiaa.

Maarit Palonen kävi läpi valmistelun nykytilanteen ja suunnitellut rakenteet. (ks. Liite 3). Tavoitteena on saada valmistelu tehtyä vuoden 2022 loppuun mennessä, joten aikataulu on tiukka.

Perustetaan OKM:n ja korkeakoulujen koulutusvastuuryhmä käsittelemään uudistamisen yleisiä periaatteita; ryhmä voi tarvittaessa kokoontua keskustelemaan alakohtaisesti.

Tarkempaa alakohtaista valmistelua varten perustetaan Unifin ja Arenen yhteistyöryhmät, jotka sovitetaan yhteen mm. SOTEKO-hankkeen ja Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorumin työn kanssa.

Loppuvuodesta ryhmien valmistelemat ehdotukset viedään poliittiseen käsittelyyn Osaamisen ja sivistyksen ministerityöryhmään.

Samassa yhteydessä käydään läpi ammattikorkeakoulututkintojen tutkintonimikkeiden selkeyttäminen. Tavoitteena on saada ehdotukset valmiiksi ennen kesää 2022.

Korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman ohjausryhmä ohjaa työtä. Valmistelu tapahtuu seuraavan hallituksen päätöksentekoa varten, sillä aika ei riitä säädosmuutosten tekemiseen tämän hallituskauden aikana.

5 Jatkuvan oppimisen strategian valmistelu

Ulla Mäkeläinen esitteli suunnitelman Korkeakoulujen jatkuvan oppimisen strategian valmisteluksi (ks. Liite 4). Työryhmän ehdotuksen määräaika on syyskuussa 2022. Työryhmä raportoi työstään korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman ohjausryhmälle.

6 Muut asiat

Puheenjohtaja totesi tiede- ja kulttuuriministeri Kurvisen sanoneen julkisuudessa valtiovarainministeri Saarikon kertoneen, että tutkimusrahoituksen leikkaukset peruttaisiin. Korkeakoulujen ja tiedelaitosten johdon seminaarissa 7.4. toivotaan olevan tiedossa hallituksen kehysriihipäätökset rahoituksen suhteen.

OKM:ssä on käyty virkamieskeskustelua ohjelman linjauspaperissa mainitusta tilauskoulutuksen lainsäädännön tarkastelusta. Puheenjohtaja kertoi syntyneen näkemyksen yhdeksi etenemisvaihtoehdoksi: säädosmuutoksella voitaisiin tehdä mahdolliseksi luoda erillishauulla täytettäviä ohjelmia, joiden kaikki kustannukset katetaan lukuvuosimaksuilla. Tällaisten ohjelmien sääntely- ja ohjaustarve olisi pieni, koska niihin ei käytettäisi ministeriön myöntämää rahoitusta. Ehdotus tuodaan käsiteltäväksi tähän ohjausryhmään seuraavassa kokouksessa.

Käytiin keskustelu koulutusvastuujärjestelmän uudistamisesta sekä jatkuvan oppimisen strategiasta.

Huomautettiin korkeakoulujen hakemien koulutusvastuulisäysten usein perustuvan työvoimatarpeisiin. Laaja-alaiset säännellyt koulutukset rajoittavat työvoiman tarjontaa näillä aloilla; tätä sekä kelpoisuusvaatimusten mahdollista muuttamista joillain aloilla pitäisi tarkastella myös.

Jatkuva oppiminen koettiin tärkeäksi aiheeksi. Esimerkiksi avoimessa ammattikorkeakoulussa suoritettujen opintopisteiden määrä on ollut voimakkaassa kasvussa. Myös tutkinnot, etenkin ylempi ammattikorkeakoulututkinto osaltaan ovat jatkuvaa oppimista. Tutkintojen määrän lisääminen sekä jatkuvaan oppimiseen panostaminen samalla rahoituksella on kuitenkin vaikea kysymys, josta ei saisi päästää syntymään vastakkainasettelua. Tarvitaan uudenlaisia ratkaisuja sekä lisää maksajia; maailmalla on jo esimerkkejä tämän aiheen ympärillä käydyistä rakenteellisista keskusteluista, jollainen pitäisi aloittaa myös Suomessa.

Puheenjohtaja esitteli yhteenvedon kokouksen alkukeskustelusta (ks. Liite 1, dia 2) ja veti yhteen muiden kohtien käsittelyn: koulutusvastuujärjestelmän uudistamisessa edetään kuvatulla tavalla ja ministeriö lähettää lisäohjeita huhtikuun aikana. Jatkuvan oppimisen strategia etenee kuvastusti. OKM aloittaa keskustelun poliittisesta tuesta mahdolliselle tilauskoulutuslainsäädännön uudistamiselle.

Seuraavat kokoukset pidetään 6.5. ja 6.6.

7 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen ajassa 13.38.

Liitteet

Liite 1: KK Ohry 2 2022 valmistelinjat

Liite 2: Tilannekuva kk kestävän kasvun ohjausryhmä 28032022

Liite 3: KK Ohry 2 2022 Koulutusvastuujärjestelmän uudistaminen

Liite 4: KK JO strategia Kestävän kasvun ohjelman ohry 28.3.2022